

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

DÉSĀNII Y'AHŌNLENE
MENII MŌ BĒHELELE LĒ

AHANTA

Copyright ANGP

COPYRIGHT
ISBN 0 908367 97 X

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
PO BOX 2191, Pretoria 0001, RSA.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

DÉSĀNII Y'AHŌNLENE NANA NYAMENLE Y'ASŌLEPIKĀ ANZĒE ABŌNSAME I'DJUMAYELE DEKA

1 John 3:4-10

Buluku yi ke buluku fōōlō bé a. Iili bāmōnle ivindéli France manle nu kādō-keye əlōbə yaale anwe ne imeda mə ira izē ihə ne nu. Iva kenlanee ine éyilale kézilé irele ahela sōmaa ze (abeme abeme) Ideke sunzuma nu awəwhe mə ménii kila nu nwō be sunzuma nu gynabew ke mə Nana Nyamenle mwō i ne la. Ménii lua zō nwo be ahōnlene nu tane, ma əzəti bénya anwōnlunle ine ahōnlene fōōlō ine sunzuma fōōlō wə be nu.

Se ekenga buluku yi a, yésā wō, kake ke ide ahōnlene awəwhe mə oduwa zōlō nwō wōzəaw wōnwō. Se ede yuade nii o, Kristianii o, se édi munli o, se wōālli munli o, əkənwō wō mfonyini ke mə ide wə Nyamenle anyunlu ne la. Nana Nyamenle yaahila nii anyunlu. Ikila nii désānii y'ahonlene nu, na ke y'anyunlu anzēe inwonlame zō bé a.

Awowhililema muala beze le Abənsame; mēesō le ozumi nu blombunli ine yuade yi nu nyamenle. Idandane inwo iye kenlanee nu bəvōlō, momi sō idde kenlanee nu bəvōlō kəmō sōmaala fa i ne; na bénya əya wə mele mə bolua mfonyini zō bela i əli béhilé be kəmō ide wə nəwhanle nu ne. Kəmō ide dadaada fa baabeme dəwhele yi sō ne, asōmavōlōma ine odjumayelema nvōōlō sōmaa ze wə ke mə bedane bənwō ke bedē Krist y'asōmavōlōma, na yaaye yele, iluake abənsame zae po, idane inwo iba iye kenlanee nu bəvōlō ma yava yaləhele ménii (2 Cor 11:13, 14). Abənsame sunli ménii anye ine b'adwenle, ama bannwōnle Nana Nyamenle idə, Nana Nyamenle y'anyunluminyame ine itumi, ine be bənelevōlō Jises Krist ne (2 Cor 4:4). Ménii mə yuade yi nu nyamenle zunli beanye ne, bələkōla bəkənwō ke bele ndōnlenwa bəkə ezekēle mə ini ayuéle nu, hell mə senle ine 'brimstone' twéli numə ne. Nyamenle fā nu deē, bowuwuuwu, na yuade yi nu nyamenle ye ikila bəzō a (Eph 2:2).

Iyi ti ye belale Nyamenle rale ne əli a. Ama yaazekē abənsame idjuma muala (1 John 3:8). Beva bənwō bema Nana Nyamenle. Bézi

abɔnsame hɔane na sa izɔ bɛpɛ irɔndi. Bɔwhẽ bɛbinli Nana Nyamenle na sa itwẽ ipinli bɛ (James 4:7, 8).

Mele mɔ ɛkenga buluku yi na ɛkila mfonyini mɔ wɔ nu ne, ɔkɔhɔla kɛhila wɔzɔaw sɔ w'ahɔnlene nu. Pɛbɛ w'ahɔnlene nu na nwɔ i kɛ mɔ ide. Sɛ ɔnwɔ kɛ w'ahɔnlene debɛ na tane wɔ nu a, amma sũ pla, amma fa kenta sɔ, momi dɛ tɔnu na kã wɔ tane. Sɛ yɛka kɛ yɛnni tane a, yɛdahele yɛnwɔ, na nɔnwhanle ne ini yɛnu. Sɛ yɛkã yetane yɛkilɛ a, Nana Nyamenle de nɔnwhanlɛvɔlɔ ine tenenee-nii kɛ ikɛva yetane muala ikɛhyɛ yɛ na yaade yɛnwɔ wɔ mɔ yaadenɛ ne muala nwɔ (1 John 1:8-10). Kã wɔnwɔ aze wɔ Nana Nyamenle itumi saale ne tɔ, ama yaava wɔ tane yaahyɛ wɔ, na yaava Jises Krist mɛgya ne mɔ isɔme bɔlɔ ne yaade wɔnwɔ.

Sɛ Nana Nyamenle ɔhila wɔ zɔ a, nane abɔnsame yɛ ikila wɔ zɔ a. Ɛde tane dɔngɔ: anzenkɔ ɛde Nana Nyamenle somvɔlɔ? Sɛ tane wula wɔ bla nu manle a, amma keda zɔ. Mmomi sũ tɔ Nana Nyamenle zɔ na ikolua Jises Krist mɔ ira elɛli tane-ma ne zɔ, ama anya wɔ fanwɔdi. Ibuko anyezunlinrama anye na iye bɛ wɔ ozumi nu, na itudu ozumi ma izɔ bɛnu irɔndi. Irale kɛ ibawhẽ yɛ ikɔhɔ ikenlanɛɛ nwanle ne nu Jises rale kɛ ibɔlɛ yɛ wɔ abɔnsame ine tane tumi ne nu. Yɛlua izɔ yɛ yɛnyɔ nwanle-lɛlɛ wɔ yetane nu a. Egyɔ wonza-wonza Nana Nyamenle mɔ inwo na izi wɔ ti nu ndjokɔ, ine wɔ rentale ndjokɔ muala, ine w'adwenle ne w'ahɔnlene muala nu ne anyunlu. Ɖlɔkɔla kɛva wɔzɔaw wɔ nwɔ, anzɛsɔ wɔ nyelee kɛrentale Nana Nyamenle. Nii mɔ ivale azɔnle imanle dɛsɔnii ne, asɔ illɛte djokɔ a? Nii mɔ ivale anyenle imanle dɛsɔnii ne, asɔ illɔnwɔ deɛ a? (Ndjomi 94:9). Na y'anye wɔ nii dɛsɔnii y'ahɔane muala zɔ, na inwo wɔ hɔlɛ ne wɔ raleɛ muala. Ozumi bɛ ni kɛ, na owulo-lɔbɔ bɛ sɔ ni kɛ mɔ taneyɛlɛma kɛva bɔnwɔ kɛrenta. (Job 34:21-22). Na Yɛniibɛnya fa y'anye kɔ azelɛ zɔ muala aplɔw kɛ ikɛhilɛ y'anwɔnzebɛ wɔ mɛnii mɔ b'ahɔnlene di munli wɔ inwo ne fɔɔ nu (2 Mmelenu-ndjokɔ 16:9; John 2:24). Eyilalɛvɔlɔ lɛ nii mɔ bɛva i'mɛladɔnlɛ behyɛ i, na bɛreda itane zɔ. Eyilalɛvɔlɔ lɛ nii mɔ Yɛniibɛnya ɔawu tane bɛla kuɔ izzɔ, na nahelebɛ ni isunzuma nu (Ndjomi 32:1-5). Kenga Ndjomi 51 sɔ. Jises idanwɔ ifɔlɛ wɔ ane la sɔ: “Bomuala bɛrela mekɛne bɔnlɔmɔ mɔ bɛyɛ odjuma bɛvɛ mɔ bɛva deɛ mɔ iye ɔnlɔmɔ bɔzɔwa bɛ, na mekɛma bɛ kogu bɛ munli.

MFONYINLI MƏ DI BƏMONLE NE

Mfonyinli yi da yuadenii taneyseləvölə, nii mə y'adwenle yəe yuade yuade, Adam inlā mə yuade yi nu sunzuma bé di izō hene, na ənwōnlame akənnə ine yuade niēni bebele nwo felekōwula i manle ne, y'ahōnlene āli.

MFONYINLI MƏ DI BƏMÖNLE

Mfonyinli yi de nɔwhanle awɔwhe ma ida zɔzɔ nii yi y'ahɔnlene alli ke ma Nana Nyamenle mwɔe ne la. Y'anye ma iye kusukusu na imɛmɛ ne kilɛ nzɔ̃lɔnlɛ subanle. Kenga ɛɛlɛwulɛndjokɔ 23:29-32. Ania ye iwɔ muzulo a? Ania ye iwɔ anyenle ma iwɔlɔ a? Mɛnii ma bɛpasale nzɔ̃ nwo ne a; Mɛnii ma bɛpasale nzɔ̃ ma bɔvɔlavɔla nwɔ ne a. Amma kilɔ̃ nzɔ̃ wɔ mele ma iwɔlɔ ne, mele ma iye y'anye wɔ kɔɔpɔ nu ne, sɛ itwi aze trɔmm a, ayuɛlee ne itwɛ ke ɔwɔlɔ na ibɔ ke ahulutia. W'anye kɛhila mmaale ma ɛzzi bɛ, na w'ahɔnlene ahɔ̃ ndjokɔ ma inni ke ɛkɔ̃.

Tilɛ ne itɔ, ɔkɔnwɔ dɛsɔ̃nii y'ahɔnlene ke nname azɔlɔtɔ ma bɛgyi ke bɛma ɛbla tane sɔmaaze wɔ nu.

Ahɔnlene de nahelebɛvɔlɔ tɛla niɛni muala, na ide tinuzezebɛvɔlɔ pasaa zɛ, ɔ̃nia kɔhɔla kɔnwɔe a? Jeremiah 17:9. Jises zae sɔ̃ ihanle ke: "adwenletane, adjomanleyele dɛɛwuale, ɔ̃wulile, eyelevalɛsem, anyebɔlɔdɛɛ, tane nrɛzilɛyɛle, ɛzizile, ɛblanɛpɛle anyenledanne, muzulowɔle, kɛdanvɔlɔ nwaseasem; iyimɔ mualadwotii zɔ̃ dɛsɔ̃nii y'ahɔnlene nu ye iba a." Mark 7:21-23.

KELAKUME NE

Dɛɛmɔ ili bɔmɔnlɛ lɛ kelakumi ne. Ide anlɔma ma inwo ye peke baaba. Iwɔ ndɛke ma isubanle kuɔ̃ azɔlɔtɔ sɔmaaze, na igyɔ̃kɛne ima anwɔbigyasɔlɔ. Lusifa, sɔlɔ bɔvɔlɔ ma bɛbale nu bɛyɛle i ma anke ide Nana Nyamenle ikenlanɛɛzɔwalevɔlɔ ne, (Nana Nyamenle zae ibɔvɔlɔ), ilua anwɔbigyasɔlɔ zɔ̃ idɔle aze ma ɔkɔ̃ iraeyɛle Nyamenle itamvɔlɔ ma ɔ̃rinzii inyanle duma ma bɔfɔlɔɛ ke Abɔnsame. Isaiah 14:9-17. Anne abɔnsame de ozumi nu bɔvɔlɔ. Anwɔbigyasɔlɔ da inwo ɔ̃li wɔ ahɔane sɔmaaze nu. Mbiɛmɔ kilɛ bɛdɛɛ wɔ bɔnwɔ ma bɛnya ti, wɔ ntale anzɛɛ sɔ̃ ndameba anzɛɛsɔ̃. ɛlanke anzɛɛsɔ̃ mmuane anzɛɛsɔ̃ nzekɛ, anzɛɛsɔ̃ ahaale sɔmaa ma bɛwɔ nwo. Mbiɛmɔ sɔ̃ huli bɔnwɔ wɔ ɔnwɔnlame-ba ma Nyamenle vama bɛ, na banye aadɔnlɛ nwo ke bɛkɛye ke bɛpa bɔnwɔ wɔ kuɔ̃-nu, ilua ke bezi bɛbane b'ɛntale ne ti; na bɛpɔde b'anyunlu, na bɛkɔ̃ b'anye tɔ, na bɛadwenle lɛ ke, bɛle botu bɛanwɔpeke ne mbɔnlɛ. Mbiɛmɔ sɔ̃ kilɛ bɛ dɛɛ wɔ abikɔ̃ sɔ̃ma ma bɛwɔ nwo, pika ma bɔzɔ̃ nu, ɔnwɔma ma bɛzi, gyinabew ma bɛwɔ wɔ yuad yi nu. Mbiɛmɔ sɔ̃ fa

b'anwōnzebe huli benwō. Mbiémə kenha benwōnlame zō, bekehele benwōnlame zō ke bele botu b'anwopeke mbonle. Mbiémə sō tuduā benwōnlame zō: wə mele mə Nana Nyamenle ibə be ne, yafa iyimə kō po ikua benwōnlame zō. "Nana Nyamenle si anwodulema həane, na ifa adōme ima ménii mə bekā bənwo aze." 1 Pita 5:5. Nana Nyamenle yahōbōda kyi anyesənwōma ne ménii mə baadie fələdule. Ereləwule-ndjokə 16:18.

ǾHYŌWA NE

Ǿhyōwa ne kilé ənwōnlame akənnə, əbelafunli, adjahōnledōnlə, ine adjomanle yele: Dekə mə əhyōwa kəhə béla ne ikua inwo vinli. Ménii sōmaaze wəke mə besubanle de zə. Adjomanle bla zōnlə wə arinzimale mə bera ne nu. Melantee ne nrədəkə mə bera ne baahōla bənwo zō kila. Adjomanle bla sōnlə yuade yi nu. O! Sodəm tane va abemeabeme wə ngyema nu (iva be igua fiéade) na iguazō iwula mə Jises wəle nwōmə lawulo ne manle ke: "mele mə hale arinzi ne ikeye ke Sodəm ine Gomorah deə ne" zulu-ma bene Basato-ma fōlə nii mə ibə əblafunli yi ne ke əhyōwa. Nii mə ide zə ne iləkōla ikénya Nana Nyamenle y'ahemanle ne, na ahemanle ne iməda ye nhyōwa, ngyene, adjomanlema, əwulilema, awōzōmelema, ine abiéla mə ipe na idi awōwhi ne wə a." Ye-kilé 22:15 əzəti anlimae, LANDI adjomanle bla wəle. Tane béla mə abiéla keye ne yaahā inwōnlame ke sə ikə ibə adjomanlebla a, mēe, iye tane kəzilé itiya inwonlamewudo ne; iluake behele i ke, "Ana bézzi ke bedə Nana Nyamenle y'asəle əlliā a? Sə abiéla seke Nyamenle y'asəle əlliā a, mēe ye Nana Nyamenle kezeke i a; na Nana Nyamenle, asəle əlliā ne nwō te, (na sə bézzi a) mēele bezabe." 1 Cor 3:16-18; 6:15-20.

POLOKO NE

Poloko ne gyi kene ma nzanyanle ine aleesomaalile. Poloko di débéla mə ikénya. Yāhyi bié, na yabale bié sō. Mbiémə di nname-avuli mə adimakəle hunli be anzəsō bowulale ateete be la nkōnkō ma bowuli. Bédi mégya, ahula, ne arété ine nname mə dede zə mə Nyamenle hā ke amma yédi. Dəkōsō, bokuā bənwonlamewudo ne

nwo vinli, Nyamenle asòle allia ne, wə tɛba bezalɛ, buwalɔnlɛ, aselalilɛ ine aseladwelɛ mə ikuã mégya nwo vinli na isekɛ megya ne; na idé bɛ ngyekengyekɛ̃ ikɔ subanle nɛpɛlɛ nu ne. Séitan fa buwalɔnlɛ nwo akɔnnɔ ikyehye bɛ, na Nana Nyamenle itumi zɔ nkɔ yɛ bodua betɛ bɔnwɔ wə évinli nyiéni subanle ne nwo a. Mbilibé ne mbɔnbɔnli gua zɔ bɔnɔ nzã zezebe mɔdeke bia, apetéhyi, brandi ine wiski mə badwenle nwo. Momi sɔ sabɔkwani bɛla illénya Nana Nyamenle y'ahemanle ne. Bɛbɔ eblafunli, na bokũ anzɛsɔ̃ bɛpilabila bezabɛ bɔnwɔ: deebé mə sɛ kɛ nzalɔnlɛ a anke bɛlyɛ. “Nzã sele nii, nza zezebe ma nii yɛ gyégyéé-gyé:” isekɛ wɔsubanle, itoã mfonyinli wɔ na ikɔla ima wɔnwɔnlame sa ma wɔ nu anwonzebe sa na ima ɔkɔla yɛ alera ndɛ. Nzanyanle yaama oyué nii ba yɛ (nii mə edzi adwenle na ezi nrelebe mə w'anye tɔ deɛ) “abiéla mə itɔwa nzã ne izzii Nana Nyamenle” ɛrelɛwulɛndjokɔ 20:1.

Wə Mosis mɛla ne tɔ, sɛ abiéla nya ɛralɛ mə ide nzanyalɛvɔlɔ a bɔbɔlɔ awɔlɔ i bokũ i. Deut 21:19-21. Ménii mə bɛyɛ nza zezebe ne bénya ɔfɔwualɛ zɔla kɛ ménni mə bɔtɔne i anzɛ bɔno ne, iluakɛ Nana Nyamenle idjokɔ kilé kɛ: “Bɔwɔsɛ bɔnlɔmɔ mə bɛdɛ arétakyié wə nzã zezebe-lɔnlɛ nu” Isaiah 5:22. Nii mə ima ihɔnwɔ no dɛbɛla mə amodinli kenla nwɔ, mə ima niikɔ ne nɔ a Inyã, na yãhila yanwolazɔ ne, iwɔsɛ.” Habakuk 2:15. Ana bézzi kɛ ménii mə baadenrɛ ne bélénya Nana Nyamenle y'ahemanle ne bekeyɛ bɛdeɛ a? Amma bɛdahele bɛ, adjomanle-ma, awɔzɔme-zomele-ma, ine adjahonledɔnlɛ-ma, mmaale dɔwale-ma, ménya mə bɛnɛ bɔnwɔ da, nwulo anyebɔlɔdeɛ-ma, nzanyanle-ma . . . lénya Nana Nyamenle yahemanle ne. 1 Cor 6:9, 10.

Na ɔnwɔnlame djuma ne la ɔli péféé. Mɛelɛ iyimɔ: adjomanleyɛlɛ, évinli nyiéni, anwɔfɛlekɔ̃, awɔzɔme-zomele, ndjenesɛm, ɛdanelɛ, manzɔnlɛ-whɛnlɛ, anwɔyɛkɛ, ɛyaa, mévilélilɛ, abukobukolɛ, kuwɔlɛ, anyenledanne, nzanyanle, ɛrelɛ-nɛpɛlɛ ine mə idedezɔ mə mekã mekilé bɛ kotoo kɛ mə mehã mehilé bɛ dada ne, kɛ ménii mə bɛyɛ iyimɛ ne, béllénya Nana Nyamenle yahemanle ne. Gal 5:19-21.

“Na amma bɔnɔ nzã mə wɔwawɔwayɛlɛ wə nu, na momi bɛyɛ manle wə sunzuma ne nu.” Eph 5:18. Bɔnlɔmɔ mə Ohobo ku bɛ ne,

Jises, nii mə ivale nwanle irale ne isé “se ohobo ku abie a, bema irela mekene na iraelō nwanle-nzulo ne zōzō” John 7:37, 38. “Ao o, Abiela mə ohobo kūi ne, irela nzulo ne nwo, na nii mə ini zukua ne, irela na iraedə, na ili, nyəw berela berabədə wéin ine avōnə-nzulo mə baava zukua bətə na baadaǎ bōlō bétā zō sō ne. Menla ti ye bəwhele ozukuǎ bema mə yamma āmihyenle a? Isaiah 55:1, 2.

AKEKELE NE

Ɖzə enlame ne mə itiya bəkəə ne igyĩ ke ima ngololə, (anihaw) awhadwele, ine ngyenedjokə. Plazunle de tane ke ngyendjokə la. Nii mə iye vənnvən, na inwo kolə wə odjumayele nwo ne, ikə odwəhilale piize nu. Ikəbe ke ikowua, tela ke ikeye djuma. Deewuale fa nii hunle ba. Sunzuma nu ngololə ima yebə mpaē a, yaaye bōwə, ima yaahə asəle, yaarenga ehelele wonzawonza ne. Isi həane ye ma əzəti yepebe nyamenledjokə mə ima nwanle mə inni ayuéele ne a, yaaye bōwə Ahəadwele wua mele na idé nii ikə ezekēle nu. Sə Nyamenle tendē kilé wō ke fa w’ahōnlene mae wə ane, nane abənsame le ndōnlenwa rahā hilé wō ke, deke na ehyē, anzeeso deke na éhilé fōōlə mə ikedeene ikema wō ne. Anwō, əzə rilé ne ileba kyē. Otu kowula érilé fōōlə ne, kila izō démua kō zō ikəhə démua fōōlə sō zō, izō édziane kō zō ikəhə edziane fōōlə sō zō, na izō əlōbə kō zō ikəhə əlōbə fōōlə sō zō, kəbeme ke owulo kəđō, wō, arilənvilé nu, na əkō wəwu ke nii mə énni Nyamenle, énni nwanleléle, énni Krist. Ɖzəti Nana Nyamenle sé; Sə ane békédié inne a, amma bəpinli bəhōnlene” Hebrewma 3:7, 8. Ahəmenle ne ngyene wə kene yi, bətaa bəfa akekele konwunli bəye awudo. Ɖzəti, iyi kilé tane mə ménii mə botwoni bə ne ye; iluake, anke isəke botwoni Nana Nyamenle. Bokodwoni Nana Nyamenle wə adimakēle ne evelele béla nu ne, ménii twoni awōzōme ne moduaba, awōlə, nnuno ne nyiéni awulira sōmaa mə ahəmenle kilé. Nana Nyamenle relale izraēl-ma ke: “Amma bənwō wōrabénya anzeē sō wōrabaale ke idua senle nu. Nii mə iwula muzulo-ngəme, agyene anzeē kəmenle, anzeē amōnledudulenii, anzeē ninsinii anzeē nii mə fōlə ənwōmōnle, anzeē abiela mə iye iyiməe ne, ide AKYIBŌADEE IMA NANA NYAMENLE” Deut 18:10-12. “Amma bədane bənwō sō bəkə

ménii mǎ bǎbiza dee ke: amma bepebe anzeẽ sǒ bǎbiza bǎnwo, ama bǎnwo aaguale vinli. Mame le Yéniibénya be Nana Nyamenle.” Lev 19:31. “Na ekela mǎ idane inwo ikǎ deerizalema ine amǒnlevǒlǒlema ke ikǎ idi bemeda iye b’adjomanle nyíeni ne bé ne, mekema m’anye kégyina ekela ne zǒ, na mǎduǎ i mǎdǎ, ma izǒ imanle nu yaye inwo. Ǫzǒti, bede bǎnwo na beye wonzawonza: na mame le Yéniibenya be Nyamenle.” Lev 20:6-7 “Ana bonu bie aade pǎkǎ a? Bema ivǒlǒ asǒle mbambanli ma bǎwǎ iti mpaẽ, na bǎwǎ ngǒlǎe wǎ Yéniibénya duma nu: na gyédi mpaewǎle ne, ikélé nii mǎ yaade pǎkǎ ne nwanle, na Yéniibénya kébigga i, na se iye tane bé a, bekeva bekehye i. Ǫzǒti behǎhǎ betane béhilé bǎnwǒ, na bǎwǒwǎ mpaẽ bemema bǎnwo, na bekezǎ b’adimakelẽ. Nii mǎ itenre ne, i’mpaewǎle di kunimi sǒmaaze wǎ ideeyelẽ nu. James 5:14, 16.

Mele la mǎ oqua zǒ ekenga buluku yi ne, nane Nana Nyamenle sǒ gua zǒ itende ikilé wǒ laane, ke, nu wǒnwǒ wǎ tane nwo, na fa wǒ nwanle wula Nyamenle sa. Na mmomi akekele sunzuma mǎ iwǎ wǒ ahǒnlene nu ne itende ikilé wǒ ke: “Amma pe ndeme yaki wǒnwǒ ma Nyamenle wǎ dǎnwhele yi la bé, deke gyekẽe bé ansǎ, deke na ǒlǒbǎ henlene; di bǎmǒnle ene wǒye dendele mwǒmǎ ansǎ; kǎ kilé wǒnhu ansǎ; di bǎmǒnle kyǎ yelẽ ansǎ; sié wonli ne wǒze ansǎ; bǎ wǒ abusuabanli amanee ansǎ; na tié mǎ iyimǎ muala kenhã ansa.”

Manlimae, ekewa kédie abǎnsame ilahelẽ yi ne, fa tié Nana Nyamenle. Na sǒmaa mǎ étie abǎnsame ne, sǒmaa mǎ w’ahǒnlene pinli a, kebeme mele mǎ wǒ zenzanle anzeẽd wǒnwǒ-lunle keye zezebe ke akekele konwunli.

SǒMǒNLǒ NE

Sǒmǒnlǒ ne de enlame yelēwelew mǎ ipẽ mégyǎ. Ikilé eya, ahǒnlene zezebe ine tilé nu zumi ine mǎ ikenla nwo mǎ wǎ nii désǎnii yahǒnlene nu. Nii mǎ iwǎ ahǒnlene zezebe ine eyahyẽme sunzuma ne, iye níeni mǎ ikilé ke itinu ye zezebe: iku amǒnle, ikǎ ndame itǎ abié zǒ, na ikǒla sǒ ikũ nii. Ménii pii nya ǎzǎ sunzuma yi wǎ nza-zezebe lǒnlẽ nu. Ahotobéni pii ze nǒ nzǎ zezebe ama bahǒla bahǎ ahyle: deẽ mǎ se b’anye kǎe a bǎlǎkǒla bekeye (adwenle tane bé, nkanka wǎ maale zǒ) “B’nzǎ de ‘dragon’ amodinli ine áhulutia

wulo-amodinli (poison) zezebe.” Deut 32:33; Nzalõnle nu wə anyelélé ma ahõnlene tane. Na momi Nana Nyamenle ye ikõ ima ye a, se ke zə a, anke idde odjokəba. Jisēs. sé “Də w’adamvõlə.” Na Nana Nyamenle wə anõhõba ye ke, se yefa ménii mə beye tane ye ne betane yekye be a, məesõ ikeva yedeē ikēhye ye.”

ƆWƏLƆ NE

Ɔwələ de enlame mə inwo ye peke. Məe ye izekēle əkõyele mə ilale Nana Nyamenle ine Adam ne Eve əvinli wə Eden tooło ne nu a. Ningũniwhelē wulale əwələ ne manle mə mele mə inwõnle ələle mə Nana Nyamenle va ləle bénya ne baale mə ilili bəmənlē iwələ ne, ine yuade muala mə iva iwulale bəsa ke bəhila zõ ne. Iluake izunzunli ke anke isa kenhã əzə deka ne ikégyina. Lusifa lua ninguniwhēle zõ ivale nwõmə adwenle na izekēle əkõyele-ba mə ila désanii ine Nyamenle əvinli ne, ine deka-ba mə anke désanii wə bõwa ne. Se əzə tinuzezebe yeləwelew ne bé wə w’ahõnlene ne wõ bla nu a, isi w’ahõmka həane wə mele mə mbiémə bõwa ahõmka nu wə Nyamenle nu. Nyamenle zõmele nwo odjumayełema po, isekē békila bənwə bõwə wə əzə ninguni sunzuma tane ne nwo, se ibae ke mbiémə deē ye bõwə tela be deē a. Ninguni ma adwenle tane sōmaaze ba w’ahõnlene nu. Ibaezə a, eyē tane tiya mbiémə; na ne ima ezekē b’ahəane nu ama bahõlale mbõnledulē béla. Əkõla dwenle bohunle nwo po, wə éhyile mə ékyi be ti. Se əzə deē yi: (Ninguni) iba ohunle ne eyelē əvinli a, isekē b’adjahõnle ine beblawələ muala, na ilua bəzõ ti, abusua ahubo anwe, (baale ne imēda-ma ine bénya ne imēda-ma) b’avinli tõndõ kõlaa zē. Ninguni tinu ye zezebe ke alakakuma.

KELĒME NE

Kelēme di nədele na igyike ima aleelile sōmaa zē, ine ozukuabele mə ide tane muala ndinli ne. 1 Timothy 6:10. Ahelēme bé wə Kongo manle nu mə bēdi ndwodjuwa əvuli nkõ ma bopuko na bowuwuwu. Bēdiadefõ béla yaadenre isa wə éhianii zõ kyē ibə mədenle momi ipebe yuade nu niēni mə ngaana ne ndwodjuwa sekēe anzēsõ nwulo wula ne muã. Méti Jisēs hanle hiléli ye ke yebebe ye

niéni muala yégua sōlō, deka mō ngaana, ndwodjuwa ne nwulo ni kéne ne, iluaké deka béla mō wō niéni ba wō ne, w’ahōnlene la kéne sō. Matthew 6:19-21. Achan ine i’pikā muala yebale, iluaké ilōle ozukua ne ndameba, na ivale deemō bogu amōnle i ne. Joshua 7.

Judas Iscariot, Jises isumavōlō ne, iminlinli. Iluaké imanle ozukua nwo ɔdɔ wulale y’ahōnlene manle dɛlale Yéniibénya Jises Krist nwo ɔdɔ. Matthew 27:3-5.

SÉITAN

Nahelebe-ma muala beze le Séitan. Mæe ye ile nname mō yewōwō b’anluma ne muala, na idi hene wō tane ahōnlene ne nu a. Jises sé “Bɔzō beze abɔnsame nu, na beze séitan (abɔnsame) y’akɔndee ye bepe ké beye a. Mæe ye ɔdōme bɔmōnle ne, ide wudivōlō, na yaadenɛ wō nɔnwhanle nu a, iluaké nɔnwhanle ne, inni inu. Se idi awowhi a, izō izaɛ ideɛ nu, iluaké nahelebevōlō ne, ide awowhima muatii beze. John 8:44.

ƆHƆLƆNWA NE

Ɔhɔlɔnwa gyi kéne ma désánii itinu wōaba mō iwō yahōnlene nu. Tine-wōaba, mæe ye nii fa nwō ké mō iye ne ideene anzenkō iddebe a. Mæe la sō ye ifa inwō ké débé ye yele anzenko yaaye yele a. Tinuwoaba ibōlɔfōlō duma le ‘conscience’. Désánii nyelee béla ni kéne mō ikentale ɔzadeɛ yi. Mfonyinli yi nu mæe, ide tundunli. Iluaké tane, ine ebla nepɛle gua mwōmō vinli ma yahōla iye ɔlɔwhanle djuma. Hebrewma 10:22.

ANYENLE NE

Anyenle yi gyi kéne ma Nana Nyamenle ’anye. Inwō deka béla ine ahōnlene béla nu. Débéla aahōla kentale anyenle yi mō itwé hōlaen ne. Ɖzɔti izi, na inwō adwenle ine ahōnlene yakɔndee béla mō iwō désánii béla nu ne. Se eye tane wō dasuontami wō ahanle dekaabé o, égyémvilé kunlu o, hɔayeɛ nu o, se ehenla deka o, Nana Nyamenle y’anye nwoe.

BƏVÖLƏ NE

Bəvölə ne gyi kəne ma Nana Nyamenle-djokə. Nyamenle itende ikilē tanevölə ne kə inlu inwō, na ima Nana Nyamenle ikenlanee ne həane ma irela yahōnlene nu. Sə Nana Nyamenle ikenlanee ne ba w'ahōnlene nu a, itu niēni əvunli, ine tane muatī, na ima w'anyunlu te na felekō kǎ wō wō wō hōlee ne wō ralee muala nu wō yuade yi nu. Anlima dəsānii mə ekenga buluku yi, nwōe kə, Nana Nyamenle itende ikilē wō laane. Dé tǎ nu kə, sɛ ɛyɛ baaba o, sɛ ɛyɛ tane-o, sǎ owu. Na sɛ owu a, bizǎ wōnwō kə wō sunzuma kénya azōndwolee wō Nana Nyamenle kə a? Kyɛbɛ laande anlima, nu wōnwō, na dé Yéniibénya wō nwanlelélevölə Jises Krist di, na ékénya nwanle mə inni aguée kɛyɛ wōdeɛ.

ABUBULO ANLŌMA NE

Anlōma mə inwo te yi, igyikɛ ima sunzuma wonzawonza ne, nəwhanlɛ sunzuma mə ida baaba ne tane muala əli ne. Wə mfonyinli yi nu ne abubulo anlōma ne wə ahōnlene ne imɛda; iluakɛ, yaahōla ibōwa deka mə tane wə. Na yɛde itō sō kə tane wə ahōnlene yi nu.

Anlima, sɛ mfonyinli yi nu dwokə ne ida wō deɛ nwo a, bə mōdenle la na bə mpae, sū tə Yéniibénya zō, na sa ide wō kɛla nwanle. Abiéla mə Nana Nyamenle sunzuma aahōla ne i bōwa ne iwōsɛ, iluakɛ, abənsame, taneyelɛma bəhenɛ ne yɛ ine i da a. Sɛ ékila na (wōzəaw w'ahōnlene nu) ɛde tanevölə a, – sɛ tane nkō la yɛ ɛyɛ a, bə mpae. Buko w'ahōnlene nu na dé Nyamenle dwokə ne: “Dé Yénii bénya Jises Krist di, na ékénya nwanle.” Sɛ obuko w'ahōnlene nu a, ikélɛ wō nwanle, iluakɛ, izaɛ yɛ iwəle əzə anōhōba ne a. Na idde nii sō na ikǎ, yǎzale imɛda Kila mfonyinli mə tinya anwe ne.

SENLE TAVELEMA NGYEKENGYEKE NE

Senlɛ tavelema ngyekengyeke mə iwə tanevölə ne yahōnlene nwo mbləkka ne kilé Nana Nyamenle idə wə ahōnlene mə tane wula i manle ne nwo. Iluakɛ Nana Nyamenle aabɛ tanevölə iwulo na momi, kə ikonlu inwo na yaǎnyǎ nwanle mə ini ayuée a. Jises rale kə ibǎlé

tanevõlõ. Sõlõ di felekõ wõ tanevõlõ kõ mõ ikonlu inwo ne nwo. Nana Nyamenle pe ke ifa ira mõ iwõle i kõ pe ne, Jises Krist, imégya ite ahõnlene ne nwo; na iyi ye senletavelema malemale ne gyikene ma wõ mfonyinli yi nu a. Nana Nyamenle idõ pe ke iwõlõ ahõnlene mõ iye võwn na iwu wõ tane ti ne nu.

Jises gyi ahõnlene anyeke ne mēda ibõ nu. Se obuko mae a, ikera ikawõa nu na yãdu vinli ne muala ma wõanya fanwõdi. Ðãdã, buko wõdee mae dõnwhele yi la, na ehyẽ lénya lebale yi, ézzi, se awulo kehyẽ wõ dõkõ a.

MFONYINLI MÕ TINYA ANWE

Mfonyinli yi kilé abié mõ iwõ itõ ke inu inwo na ipebe Nana Nyamenle.

Ahõnlene mõ ilé Nyamenle idãnu na akõ iwõ itõ ipebe Nyamenle. Amos 5:4, 5a, 6a. Yéniibénya sé, bebebe me na banya nwanle . . . na amma bepebe awõzõme mēda . . .

Sõlõ bõvõlõ ne le afõnla, Nyamenle i'djokõ mõ inwo ye ngyelake, tumi wõ nu na iye nna itela akõnfõnla mõ imua anwe, na iwõlõ nu ikõ itwi ke ipukopuko ekela ne sunzuma, abakõ ne bowulo-nu gyéni nu, na inwo ye nde ipebe ahõnlene ne adwenle zunzule muala nu. Hebrewma 4:12. Nana Nyamenle i'djokõ kake i ke “tane åkãtuwã le owulo, na behyehye bema désãnii ke iwu mbõme kõ pe, na momi iyi mēda ne ndenewuale ne wõke. Hebrewma 9:27. Taneyelewõlõ ine nii mõ yaälé idi ne, yãkãtuwã le senle kézilé mõ ifa ‘brimstone’ itwé ne.

Tilé-konwunli lane sõlõ bõvõlõ ne sanu. Iyi de erakele dee ke yemualadwotii yékowu. Yenwõnlame mõ yedõ i sõmaaze mõ, yeseke mele ne ozukua sõmaa ze, yéziézié ma iye dõfõ ne, õzõ pãdõlõ anzeesõ õnwõnlame yi, ikowu na yabõtõ na yazeke mbanle. Tiyafimõaba kéli yepãdõlõe wõ abele mõ iseke yekela kokyina Nana Nyamenle blombunli biya ne anyunlu ibu ngõnda. Se ékila mfonyinli yi mõ itinya anwe ne a, akõnwõde ke, tanevõlõ ne, ilé Nana Nyamenle idjokõ idãnu na iwõ itõ ke itiyé Nyamenle fõlõdule, méti iva yahõnlene ima Nana Nyamenle. Ilua izõti sunzuma wonzawonza ne wõ itõ ke iba yahõnlene nu. Na Nyamenle ikenlane wõlõ ahõnlene

MFONYINLI MƏ TINYA ANWE

ne nu, na iwə itō ke itudu niénivinli mə bəwə nu ne muala. Tane mə nname azōlētō mə mə bəwōwə bāluma ke bégýike bema ne muala wə bətō ke bərandi.

Tanevōlə, ma Jisēs mə ide yuade yi kenlanee ne həane, na se iba

wō ahonlene nu a, tane ne ozumi mualadwoti kerandi, ke mō ɔnwōe wō buluku yi nu ne la Jises sé: “Mame le yuade kenlanee ne: désānii béla mō ikéli memeda ne, illetiyale ozumi nu kyē. John 8:12. “Ménii mō bōdō ozumi betala kenlanee ne bōwōse.” Mele mō Jises hōle Jerusalem asōle-alia nu ne, iduduli ménii mō bōtōne elanke, ine muane ine abubulo, na iwutuli ozukua zenzanlema bozukua, ine bōbōnle muala iguale, na ihanle ke: “Mepikā de asōlepikā, na bōnlōmō beva beye deedōnele – deka.” John 2:13-17. Pikā ne, anzee alia ne mēele w’ahōnlene. Jises yaaba ke ile yetane nkō la ibahye ye, na momi sō irale ke ibalé ye ma yeanya ye fanwōdi wō tane itumi saale ne tō. “Ɖzōti Erale ne (Jises) de bedeye na se iye be nehēle a, bekeye nehēlema baaba.” John 8:36.

MFONYINLI MŌ TINYA ASĀ

Mfonyinli yi kilé tanevōlō mō inlu inwo nōwhanle nu. Ite, na inwo tane mō iye ne ikézilé ine iyēle, mō ilua ɔzōti Jises rawuli wō owudo ne zō ne.

Abele mō ikila nrelanu-wudo mō sōlō bōvōlō (mō igyike ima Nana Nyamenle idjokō ne) ne iye ikilé i ne, idi yeēke kēzilé bé wō yahōnlene nu. Nana Nyamenle idō mō iduwa Krist Jises zō ida i āli ne, inanwo yahōnlene, na nkanka po se ikake ke Jises Krist Nana Nyamenle wuanerale ne, irale ke ibaye itane azōlōtō ne ikōkō, ma ɔzōti ibenlenle na ira iwuli imanle i a. Se ikake nōwhanle djokō mō de ke désānii itane mō Jises ibaye ti, bezelele i, bōzōwale mowulo kyebēe, bōwōle i wudo nu na bevale kāmā bōwōle invenle nu a, ne eyēeke kēzilé lōsae. Mele mō ikenga anzee itié Nana Nyamenledjokō ne, inwo inwo wō Nana Nyamenle yawōwhe ne nu, na inwo ke-isi iye mō itane wōlō anzeesō ilale yahōnlene nu. Na y’ahōnlenle mō inyenga na ibōtō sō ne, ima isunli itane nwo, ma ɔzōti Nana Nyamenle twē pinli i. Na Nana Nyamenle idō pinli yahōnlene mō Jises Krist i’mégya de nwo ne nu. Jises imégya ne ipeda ahōnlene zee a, ima numō ne ɔnwōmō muala te la hōlaaen ze ma ifata Nyamenle anyunluminyame: tane béla ni nu anzee ɔnwōmō. 1 John 1:7. Mégya yi nu ye yélua mō yénia ɔbōnele a, mekilé tanehyele mō ilua y’adōme anwōnyanle zō ne. Ephesusma 1:7. Inya sunzuma fōdōlō wō

MFONYINLI MƏ TINYA ASĀ NE

yahōnlene nu, na əzōme ke kə ne, əkō yaava idə ima yuade yi nu niēni dəkō, na momi ireledə Nyamenle nu niēni; iluake Nana Nyamenle fa idə wulae manle.

Nname ne, (mekilē itane azōlətō ne mualadwotiī) findē ba yahōnlene mēda ma numə da ke ma Nyamenle sunzuma ne, wə mmele mə séitan zae yaabenle ke ikévindé kōlaaze ma əzəti (évindelə mə ifinde ne iyēeke i) ipebe həane bé mə iluwa zō a, ikəhōla ikəhə

ahōnlene ne nu dākō. Izæti ye bekã békilè ye ke, yewene na yewo mpae, yeva yézi abōnsame tela (hōane) ama yárāndi anzæesō yava anwōdudulo yawhē inwo wə yere.

MFONYINLI MƏ TINYA ANLA

Mfonyinli yi kilé Krisanii mə inya azōndwolee mə idi munli ine əbānele mə ilua Yéniibénya Jises Krist afōleewəle zō ne. Əkōdee inni anyelélé wə débela nu kenla Jises Krist i' nralanuwudo ne nwo, mæe ye bolua zō bəwə yuade yi wudo nu bəma me, na bəwə mōnwōnlame yi wudo nu bəma yuade a. Gal 6:14. Ila āli péfée imae ke: Jises wuli nralanuwudo ne zō ke se yéwu yema tane a, yekəwōa aze yekema edenrele (tenene) 1 Peter 2:24. Krisanii béla bəwəe wudo nu bəma yuade. Bə belə ye kétéé ke amma yédi ənwōnlame akəndee mēda na momi yédiyale sunzuma ne nu. Gal 5:16-25. Biékō, bekā békilè ye ke yéli anwōdele mə se yetæ aze a, yelənwō Yéniibénya ne imēda.

Mfonyinli yi nu əkənwō owudo simpī mə bəykeye Jises wə nwōmā wə mmele mə bəba y'atale wə inwo ne. Əkənwō bekāa sō mə beva bédéli i wə tinuzezebe nu ne; əzə édélé yi mame ne məw ye anke izele ye a. Isaiah 53:11-12. Bédéli i wə yetane ti. Əhene Hērəd ine i'ménii lili inwo plasili, na béhyĩnli i bowiéli ne, bevale atale kəwn (kəkələ) bowulale i. Na bəwenle mmowulo dakela ke gyama ozukua kyebé bé bowulale iti. Bevale nkyekyele belanenle isayinli nu ke gyama ide blombunli-pane. Na bəwəle bonu aze wə y'anyunlu bézéli ke: “Jiwma Hene, bébigya i solə.”

Bevele ngyele boguale izō na béléli nkyekyele ne wə isanu, na bəbanlanle itizō. Bowiéli inwo plasili di ne, bene i vindéli ke bəkəwə nralanuwudo nu. Krisanma bé wəke mə beye asəle wə twapōlō alia nu, bəkə Yéniibénya aleelile na bətō Nyamenle ndjomi, na momi sō beniéni-yele tane ne (əbla tane mə bəbə ne) isā ibə Jises (Yéniibénya ne) nralanuwudo nu dākō. Ke ménii mə beye asəle anzæesō bəbə mpae a bekã ke Yéniibénya, Yéniibénya ne muala ye bəkəhə Nana Nyamenle ahe manle ne nu bé a; na momi ménii mə beye Nana Nyamenle y'apedee ne a. Matt 7:21-27. Dəkōsō əkənwō Judas izukua kodoku ne wə mfonyinli ne nu. Judas yi iyele Jises imanle na idənenle i iléli ozukuahonwunli anwunluma-asā, iluake ozukua nwo

BƆWƆ ME NE KRIST
NIALANUWUDO
NU. Gal 2:20

BOWU BEMA TANE,
NA BƆDA AZE BEMA
NANA NYAMENLE
WƆ KRIST JISES NU.
Rom 6:11.

MFONYINLI MƆ TINYA ANLA

anyebōlōdee zunli yanye na iva yahōnlene mō ide tane nkō ne ti. Kenlanee ine ngənzəngənzə ine mō ikenlahenla nwo ne le niēni mō azodjama ne va hōle Jises zō hunluma ne bəhə bəhyele i a. Mmadōlēdee (dice) ne kilē deemō bədōle beva bəhyele Jises y'atale ne, ama odjokə mō bəhēlee wə ndjomi 22:18 ne, yara nu ke “bədōle mma bəhyele m'atale nu bevale.” Sodjanii vale pea wōle i'nvenle nu ma ihōle y'ahōnlene nu, na nzulo ne mēgya zō invenle nu guale aze. John 19:33-37. Ansaana mō akələ kəwə ne, nane Pita ibō Jises wə

kedεke bé anyunlu; na momi arinzi ne, inlunli inwo na izunli ozunlerenle. Ana olua wōndene anzeesō wōdendele zō eda Jises āli a? Ana wōkunlu tu ke ekeye zō a? Jises sé: “Abiela mō ikābō me wō désānii anyunlu ne, mee ye mamesō mōkābō i wō M’ze mō iwō sōlō ne anyunlu a.” Matt 10:32-33. Jises hanle dākō ke: “Sε abiela kéli memeda a, bema ibō izeae inwo, na iva nralanuwudo ne idā ipādi, na abiela mō yaava i’ nralanuwudo itā ipādi itōwa me ne, idde medeε” Matt 10:38.

English

E LILÉNZÁ

A IENDA

“Rock of ages cleft for me
Let me hide myself in Thee
Let the water and the blood
From Thy riven side which flowed
Be of sin the double cure,
Cleanse me from its guilt and
power”

Tete Bōlō mō bobukoli bemale’m
Ma merāndi m’ra m’wula w’nu
Ma nzulo ne mégya mō
Izō w’mvēnu itwonwa ne
I ye tane awudo mbōme anwe
Iba m’fō, na ide m’nwo.

MFONYINLI MŌ TINYA ANLŪ

Anwōhāaze, Anyelake ine ndualeba nralee mō isō Nana Nyamenle ine nii anye. Ōkōdee irae ye padake-ba wō nōwhanle wényinwudo ne mō de Yéniibénya Jises Krist ne nu, ma méesō ira iwōa aze wō inu. Mmaazole nu erentalēdjokō le ke ikōwōa Jises nu na méesō yawōa inu. John 15:1-10. Ōkōsō ivale i’ djokō iziéli inu. Iluake sunzuma wonzawonza ne wula i manle ne ti, inya tumi wō ōnwōnlame akōnnō zō, na ikōla ibō ōnwōnlame akōnnō ne nralanuwudo nu. Na Yéniibénya Jises Krist iralee mō ilēkye na yara ne nwo anyelazō wula i zezebe. Ibōwa Nana Nyamenle idō ne mō iwōke daa ne nu.

“Eyilale hā ménii mō b’ahōnlene nu te, na bōkōnwō Nana Nyamenle” Matt 5:8. Ehene David yanwōnyale ine ikōnimilile wō anyenle zō adamvōlō zō muala meda ne, na ihunli, Goliath ine mbiémō ne muala meda ne, nane ihyia deekō wō ibla nu mō se ipebe ikōnwō Nana Nyamenle a iseke inya. Méti izō y’ahōnlene nu

Nana Nyamenle ine maw' ne. Nana Nyamenle ipɛe sɔmaaze ke ikawɔa tanevɔlɔ bɛla mɔ iluwa nɔnwhanle anwɔlunle sunzuma zɔ ira ikene ne, iluake Nana Nyamenle zae ye iwɔle anɔhɔba ke: "Mekema ahɔnlene fɔɔlɔ wɔ na sunzuma fɔɔlɔ ye mekeva m'kowula wɔ nu a. Mekeye bɔlɔ ahɔnlene ne wɔ wɔnwɔnlame nu, na mava me sunzuma mawula wɔ manle, na mama wɔ ɔlilil mɛla mɔ mehyehye ne zɔ." Ezekiel 36:25-27. Iyi le ndjokɔ-wulale fɔɔlɔ (New Testament) mɔ Nana Nyamenle ye na iva ira Jises Krist mɛgya izɔ imua ne a.

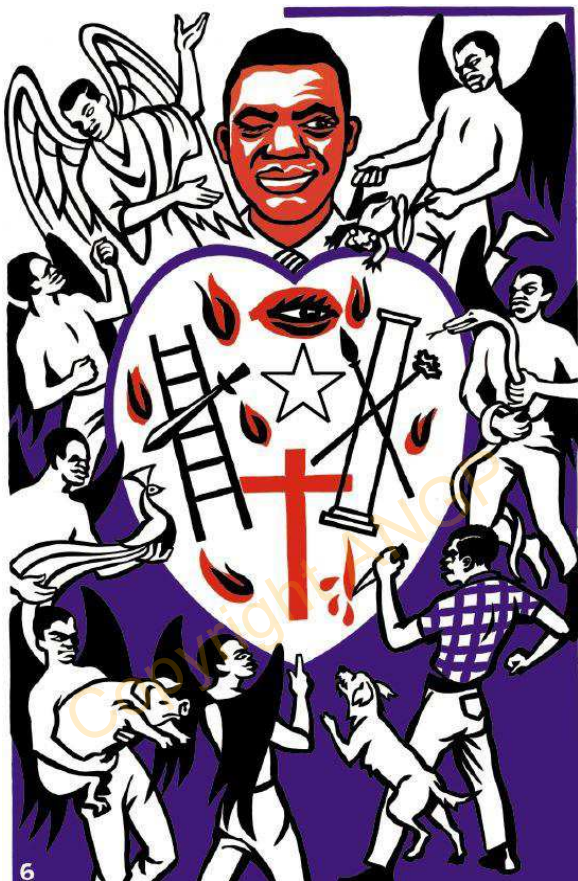
Yɛnwɔe wɔ mfonyinli ne nu biɛkɔ ke sɔlɔ bɔvɔlɔ ne isale imɛda ikɔhɔ ahɔnlene ne nu. Sɔlɔ-bɔvɔlɔ ne sɔme mɛnii mɔ bɛkɛnya nwanle mɔ ini aguelee ne, na ibɔ mɛnii mɔ bokunlu tuli Nyamenle nwo ne nwo bane. Ndjomi 34:7; 91:11; Daniel 6:22; Matt 2:13; 13:39; 18:10; Odjuma 5:19; 12:7-10.

Yɛnwɔ abɔnsame sɔ ke igyɔ ahɔnlene ne nwo ke ideke mele-ba na yɔza yahɔ ahɔnlene ne nu biɛkɔ. Ɔzɔti bɛkɔ bɛkilɛ ye ke yɛwɛne na yɛwɔ mpae, iluake "Bɛtanvɔlɔ abɔnsame ide ke sɔmɔnlɔ mɔ ipɔ, iloluwa nu ipɛbe nii mɔ ikɛnyae na yame i." 1 Pita 5:8 "Si abɔnsame hɔane na izɔ wɔ pɛ ikɛrandi. James 4:7.

MFONYINLI Mɔ TINYA ƆHYIƆ

Mfonyinli yi mɔ iye arelebɛ kilɛ Krisanii mɔ igyɔ deka mɔ debe kɔlaaze. Y'anye kɔ pɛ ikɛreda, na iyi kilɛ ke igyɛdi pɛ kɔɔlɔ nzulo nu; yanye kɔsɔ kɔ yuade aplɔw mɔ ikilɛ ke ɔkɔ ine yuade ye ɔhɔnwɔ.

Kenlanɛe mɔ iwɔ yahɔnlene nu ne ipɛ ikonlɔ na niɛni mɔ ikile ke ipɛ ke ine Krist nwo amanɛe ne muala bɛwɛmngyɔ bɔwɔ kɔlaaze. Dɛsɔnii anzeesɔ ekɛla yi gyɔ odwɛhilalɛ be avɔnli, odwɛhilalɛ mɔ igɔ inwo imae wɔ abele mɔ anke iwɔke isi abɔnsame hɔane. Itiɛ abɔnsame fɔlɔdule wɔ mmele mɔ anke iwɔke itiɛ deɛmɔ Nana Nyamenle sɛ. Idanwɔ ikɔ asɔle deɛ, na ibɔ mɔdenle ke ikɛreda iyuade akɔnnɔ zɔ, naasɔ wɔ y'ahɔnlene nu deɛ, iguazɔ itwɛ inwo wɔ Nana Nyamenle pɛ, na iminli ɔɔ mɔ bɔmɔnlene inyanle wɔ Nyamenle nu ne. Ɖhɔlɔnwa mɔ igyi ke ima tilɛwɔaba mɔ iwɔ inu ne, yaahɔla twe bɔwɔ, na nralanuwudo ne iracyɛ deɛzɔwale lɔmɔlɔmɔ imae. Igyɛdi wɔ itɔ ke iwɔsɔwɔsɔ na iyaki ke ine Nana Nyamenle twɛnhɛ nsɛntiua

MFONYINLI MƏ TINYA ĀHYIĀ

wə mpaewəle nu. Mə ikəlezō wə y'ahōnlene nu ne aavale inwo na ima abənsame mə de itamvōlə ne həane wə inu. “Eyilale hā mėnii mə b'ahōnlene nu te, na bəkənwo Nana Nyamenle” Matt 5:8. Kelakumi sunzuma ne mə igyīke ima anwōbigyasōlə ne wə itō ke ipebe həane ikəhə y'ahōnlene nu. Krisanii mə anwōbigyasōlə wulae manle; ade irelevi ke boluwa adōme nkō zō ye bēléli i nwanle a. Nzālōnle wəle

y'anyeke nu kəkəkə ke iwuko i ma irela nu. Senze ade abié mɔ yanye tɔnle yanyunlu wɔ yuade yi nu ye ivɔlɔle i wɔ éyiale be (party) tɔ mɔ imanle nzæ a. Na ihanle i wɔ yahɔnlene nu ke, mbɔme kɔ pe dee, yaaye débéla, na se maano a bénya yi kézé ke mogua y'anyunlu aze wɔ ménii yi anyunlu. Méti iwukoli anyeke imanle nzálɔnle sunzuma ne. Kéhila a ne izaepo yaanlɔ nza, na momi se yannya nzã itaa ingyevɔlɔ anyunlu a, békézé ke yaabu be, méti ɔkɔnwɔ nyamenle-zɔmelevɔlɔ bé, ke iwɔ nzã wɔ idee nu daa ke, y'adwenle le ke izaede yannlɔ nzã na ifa ima i'ngyevɔlɔ. Anlima Krisanlii, nwɔe dɔnwhele yi nu la ke, nane édé mbiémɔ kɔ nzálɔnle nu laane. Ɔkɔsɔ mɔ nzã daa wɔnwɔ daa yi, éhilékɔ sã ɔnɔ bié ansaana wava wɔama wɔ ngyevɔlɔ kɔ ne.

Se yétoæ sinli ko a, nzã sunzuma ne ibɔ wɔ ahɔnlene anyenke ne nu, idahele wɔ laane. Ɔzɔsɔ la ye adjomanle yele ine adjahɔnle-dɔnle ine eblatane béla, se bédé Krisanii béla nwanle a, idodua ahanle ahanle itwé i ikila nkɔ kebeme abele kɔ la mɔ isa kehæ a. Iyimæ yaaye whee; (Father) Fadah po nɔ buwa. Méti medee gyeké yi mee yaaye débéla. Mánlimæ, awowhi a. Nwɔe ke bɔbɔ wɔ ahɔnlene anyenke ne nu laane. Se obuko pe, wɔ azedɔle laane. Jises yaano buwa na abié mɔ idówæ ne, mee yanlɔ. Mbiémɔ sé ene tane di erele ne, mee idde tane ke se eye tane ne a. Awowhi-o! kila se ene tane di erele a ye iye akɔnɔ wɔ ma ɔkɔ keye tane ne a. Méti izæ momi iye yele, iluaké ikɔla ibæe po ke w'anye gɔnwɔ ye eyele ɔzɔ tane ne a. Ilua yaayewhee, yaayédébé mɔ ekæe wɔ w'ahɔnlene nu ne ti. Mfonyinli yi nu, bénya ne mɔ ile buladé ibɔ ahɔnlene ne ne, ikilé nyamenlezɔmele nwo plasili-lile anzæesɔ asɔle nwo ezeleke ine édiyale (mockery and against) ezeleke mɔ ménii sele asɔle kɔ mɔ ɔkɔ ne, ine édiyale mɔ ménii twodju tiya wɔ anzæesɔ w'asɔle ne ide ɔhɔane mɔ abɔnsame luazɔ bɔ ahɔnlene ne pea (buladé mɔ iti de deendeen) (Spear). Ekela yi, ɔkɔla nwɔe péféé ze ke yaahɔla ikyina niéni mɔ dedezɔ mua, méti idɔ aze. Ndjokɔ mɔ nkanka ihɔnwomɔ kehã ne wɔwɔ y'ahɔnlene ma ilua izɔti, ɔlɔle mɔ ifa idɔ Nana Nyamenle ne hɔ aze kɔlaaze, na ɔkɔ iye nii itela Nana Nyamenle. Ɔzɔti ngyekengyeké itié désánii itela Nyamenle, na ikunlu tuli mɔ désánii kehã ne nwo tela munlilile nwo adwenle wɔ Nyamenle anyunlu. Ane ide sɔmvɔlɔ ima nii itela sɔmvɔlɔ ma Nana Nyamenle.

Eyaa ne ähyĩ kenla subanle nvððlɔ nwo ra yahðnlene nu. Na Krisanlii, imua mɔ anke ifa itðndð Nyamenle ne, ðkð débé si a, ifa ɔzɔ muanle ne iku amðnle. Ifa ɔzɔ muanle kð ne la inð nzã, ifa idi awowhi, ifa ika adjomanlesem, ine mɔ ikenla nwo. Anyebðlðdeɛ ne anyedanne sunzuma kɛra kɛhenla nwðmɔ.

Iyimualadwotiĩ aye zezebe kɛ ikézili abiéla mɔ isðme Nyamenle ne y'ahɔane nu, nane sð sa yétié Nana Nyamenledjokɔ ine fɔledule anzeesð kɔkɔwɔle mɔ isé: “Bɔweene na bɔwɔ mpae ama baahɔle odwéhilale béla nu” ne. Matt 26:41. “Ɖzɔti ma nii mɔ idwenle inwo kɛ igyĩ bɔwɔ ne hila inwo bɔwɔ sð baaba ama yaadɔle aze” Corinthma 10:12. “Bɛva Nana Nyamenle yakðdeɛ muala bowula, na bahðla bãgyina abɔnsame nahelebe ne mua” Ephesusma 6:11-18.

MFONYINLI Mɔ TINYA ASUNWA NE

Mfonyinli yi kilé abié mɔ inyamenle-zðmele guazð itɔ nzulo nu anzeesð idɔ nzulo nu ne y'ahðnlene dele mɔ ide. Abié mɔ inya sðlɔ akyedɛɛ ne kyẽ, idwé ihila inwo idele mɔ ide, felekð ne anyelélé mɔ wɔ nu, ine anyelazð kézilé mɔ kenla nwð, nii mɔ anke mɛɛ ye itu ménii fɔle kɛ bezenzã bahɔne na bɛrela Jises kɛ, nii mɔ anke ine sunzuma wonzawonza ne la ye bɔkɔ bɛba, mɔ ƉKð IDð AZE. Aw! arelebo djokɔ. Mfonyili gyĩkene ðakð so ma abié mɔ ilényanle nwanle; Se ibinli yahðnlene kðtẽẽ na dekaa mɔ idimi ne la ye idimi wɔ tane nu a.

Jises mɛɛzae ihiléli nii mɔ idɔaze ne igyinabew wɔ mele mɔ ihanle kɛ: “Na sunzuma-vinli se izð abié nu ikɔ a, ikɔ ikyima sele zð ipebe ahðmelélé, na se yannya bié a, isé kɛ “mekezã mðkɔhɔ mepikã mɔ mðzã nu merale sele zð ke ne nu,” na se iba itð kɛ bɔbðnwa numɔ, na béziézié numɔ, nase numɔ la kɛ mbanle a, (abiéla ni nu a) ikɔ ipebe äzunzuma nvððlɔ äsunwa mɔ bɛdebe betela izae ikenla inwo, na bɛba bɔbðwa ahðnlene ne nu. Na nii desãnii kð ne, y'arinzi blawɔle ne ibaeye nɛpele itela bɔmðnlene deɛ ne Luke 11:4-27. “Na yaye bɛ kɛ mɔ nɔhwanle ɛreledjokɔ ne sé, Ɖhyðwa äzã ahɔ izae iveleɛ nwo ðakð, na poloko-bele mɔ bonyuae ne, yãzã yahɔ y'abidãbidã nwð ðakð na ya bundoli nu. 2 Pita 2:22. Nyamenledjokɔ yi ikilé nii mɔ yahðnlene hɔ gyina zɔ ne péfée zɛ ima ye. Na se ékila mfonyinli ne a, ðkɔnwðe kɛ tane

va i' nahelebe azōlotō ne muala izā ira iwōa aze wō ahōnlene ne nu dākō, na əkō po dee, idi blombunli. Abié mō wō Nana Nyamenle sunzuma wonzawonza ne ne, se inwo ɔzō nii ne y' anyunlu a, ikōnwō ke ideke mō iwō mfonyinli yi nu ne la, na anyunlumi yi kilé ezekelé ine évinli mō ira y' ahōnlene nu. Mō əkō iba lé ke, sunzuma wonzawonza ne zō ahōnlene ne nu kō, iluake, tane ine sunzuma wonzawonza ne aahōla bōwa dekaa kō ma iye bōwō. Kemō kenlaneē ne ozumi anzēsō awuhyēleē ne awudjoleē aahā ne, ɔzōsō la ye ahōnlene kō aahōla iye Nana Nyamenle asōle ālia na yāzā sō yaye abōnsame alia ma yaye bōwō a. Sōlō bōvōlō ne mō igyīke ima Nana Nyamenle djokō ne, iva arelebō ilane inwo ikō. Ikōe muala, ne ikyeya yanye ikila ahōnlene ne wō imēda kilékilé se ekela ne konlu inwo ke mō ɛraledeezekelēvōlō ne yele ne a, yāzā yara. Mele mō ine mbuloko di bōnzakabutu na irele lōle ke ikénya b'alee ne bé ikéli ma imī kēkyē na yānyae ne, y' anye rale inwō zō, na iwōle biébe inwōnle deēmō iminli i ne, na ilunli inwo na izéli ke: "Mekodjodju mokōkō m'ze pē na mazéi ke: "Meye tane mediya sōlō ine w' anyunlu, na maavata ke bōfōlō me wōra biékō" ne. Ilua nōwhanle anwolunle ine eyēke mō ilili wō y' ahōnlene nu wō itane nwo ne ti, i' Ze vale itane hyele i, na əkō po ihunli elanle iva iyele i sonsunwa, na iléli i iwōale itōzō. Wō mfonyinli yi nu mēe iddezō, anwolunle béla ni ahōnlene ne nu. Iwō azōnle mō befa bēte djokō dee, naasō yaade djokō mō Nana Nyamenle sunzuma ne kā kilé i ne dākō. Iwō anyenle naasō yaanwo ke ilekye béla na yahō yadō HELL bōne ne mō inni ayuéléē ne nu. Yanye aadōnle dee nwo dākō, na yawō biébe béla wō Nyamenle dwokō nwo dākō, na yazé ke idwenle Nyamenle nwo. Abōnsame ye idi blombunli wō y' ahōnlene nu a.

Anyenle zō dee, ébié a ikeva igyinabew anzēsō ménii bele mō bési bepe idjokō ne ikereda niéni zō ke nna mō behā nwōlō fuvulo hyēn, na numō deēmēe ide funli-mowulo ne niéni vinli nkō manle. Matt 23:27. Awowhima beze rali nōwhanle sunzuma ne adjanu. Tane béla wō izae isunzuma mō se iba idi wō ahōnlene nu a, ibōwa wō ma eye tane ne sōmaaze. Ɖzō ekela ne, se ibō inwo mōdenle po ke ikōwhē inwo wō ɛze subanle ne nwo po a, ilākōla, iluake, irayē sōmvōlō ima nii mō dōwhele yi idi blombunli wō y' ahōnlene nu ne. Ekela yi (mō ibinli yahōnlene yi) iwu Jises dee zōzō na menla djokō ye Nana Nyamenle hanle wō inwo wō Pita inwomae nu a? Isé: se ménii mō bowulili Mosis mela ne zō ne bowuli a, ākātuā mō iye zezebe

MFONYINLI MƏ TINYA ASUNWA

AHÖNLENE MƏ IGUAZO ITƏ AZE ANZƏESO IBINLI NE

henladee ye bosunzu ke mēnii mə bēdiadia Nana Nyamenle .Lalē ne zō, na bowu imēgya mə beva bēdele bōnwō ne deembanle, na bōwō alēpaa wō sunzuma wonzawonza ne, békēnya a? Hibriwma 10:29-31; 2 Pita 2:1-4.

Ɖɔɔvɔlɔ ɛrɛngalɛvɔlɔ, sɛ wɔhɔnlɛnɛ dɛkɛ mɔ ɛkɛngɛ wɔ buluku yi nu a, mɛɛ ɔwɔ w'ahɔnlɛnɛ tɔ, bɔ mɔɔnɛlɛ la na sũ tɔ Nana Nyamɛnɛlɛ zɔ. Ikɔhɔla, na ipɛkɛ idɛ wɔ nwanlɛ, ipɛkɛ ifa wɔ tane ikɛ wɔ, na ipɛba wɔ tane mualɛ, sɛ ɛfa nɔwhanlɛ sunzuma ɔtwɛ pinli i a. Ikɛyɛkɛ Abɔnsamɛ inɛ mɛnii mɔ bɔdɔwɛ nɛ mualɛ wɔ w'ahɔnlɛnɛ nu na yadudu bɛ, sɛ ɛma hɔanɛ i a, iluakɛ iva wɔpɛ iwula wɔsɔnu. Bla, kɛmɔ kwatavɔlɔ nɛ ralɛ Jisɛs kɛ na izunli kɛ: “Sɛ ɛpɛ a, ɔkɔhɔla kɛ ɛma mɔnwɔ tɛ,” nɛ; ama Jisɛs sɔ yahɔ kɛ: “Mɛpɛ, wɔnwɔ dɛ;” na wɔnwɔ kɛdɛ. Mark 1:40, 41. Na momi sɛ ɔkɔ zɔlɔ pinli wɔ ahɔnlɛnɛ, na sɛ ɔɔɔ ozumi tɛla kɛnlanɛ a, mɛɛ anyɛlazɔ nɛ mɔɔɛ bɛla ni kɛnɛ mɔ idɛ wɔdɛɛ, iluakɛ ɛpɛ owulo tɛla nwanlɛ – ozumi tɛla kɛnlanɛ.

MFONYINLI Mɔ TINYA AWɔTWɛ

Wɔ mfonyinli yi nu nɛ yɛnwɔ tanɛyɛlɛvɔlɔ mɔ idɛla anhwɛw na ibikɛ owulo, inwonlɛmɛ mualɛ yɛkɛ i, na owulo nwɔ ɛyɛlɛ wulɛɛ manlɛ. Ɖɔɔnkɔma wulo (ɔnwonlɛmɛ nu mowulo kɛnganzɔwn) ragɛyina izɔ wɔ mɛlɛ mɔ yanyɛ ni, na ilɛ yanyɛ-bɔnɛ mɔ iyɛ ɛyɛlɛ mɔ anyɛnɛ-mma bɛla ni nu nɛ ti, numɔ yɛ hoown nɛ, ikila i wɔ tinuzɛzɛbɛ kɛzilɛ nu. Tane anyɛlɛlɛ razɛ doɔ nu; na tane nwɔ akatuwa kɛzilɛ mɔ iyɛyɛla nɛ, idɛkɛ i. HELL amanɛɛnwɔlɛ nwɔ ɛyɛlɛ wula ikɛla nɛ isunzuma mualɛ manlɛ tɔ. Sɛ kaansa ipɛ kɛ ibɔ mpɛɛ dɔnwɛlɛ yi momi nu po a, inwɔ kotoo kɛ ɛyɛlɛ kɛzilɛ rala mɛɛ inɛ Nana Nyamɛnɛlɛ avinli.

Ɖɛlɛyɛkyɛlɛ ndjokɔ mbanlɛ mɔ ihɔnwomɔ fa ma i nɛ aahɔla bowɛ, na niɛni somaa: ozukua awuakɛ, mmalɛ, mmaalɛ nɛ agudɛ mɔ iwɔ nɛ mualɛ, numɔ kɔ po ni kɛ mɔ ikɔla idɛi, anzɛsɔ, ikɔla itɛ amanɛɛ nɛ ɛyɛkɛ mɔ inwɔ nɛ zɔ. Na dɛbɛla ni kɛ mɔ ikɔla itɔ i'nwanlɛ nu imɛ. (sɛ Nana Nyamɛnɛlɛ sɔma ɔɔɔnkɔma-wulo wɔ ipɛ kɛ irɛvɛɛ annɛ a, niɛni mɔ bɔwɔwɔ bɛ anluma nɛ, numɔ kɔ po aahola inɛ owulo tɛndɛ mɛɛ kɛ, dabi, meza'm meze a, mɛti dɛkɛ na ɛhyɛ momi ɛni i ahɔ kyɛ. – dabida). Ɖzɔ niɛni mɔ iluazɔ ti yaasɔmɛ Nana Nyamɛnɛlɛ nɛ, mɛlɛ mɔ ila kɛnɛ zɛ, begyinyĩ kɛnɛ yɛ bɛkila i a. Mɛlɛ mɔ ihɛyia bɛmɔɛ momi nɛ, ɛzɛlɛkɛ yɛ bɛsɛlɛ i a. Inni anyɛlazɔba bɛla wɔ iwulo mɛɔa, iluakɛ yaabɔ bla ba. Dɔnwɛlɛ yi mɔ inwɔ amanɛɛ nɛ, yɛ ɔkɔ iwɔ y'adwɛnɛ pɔkɔ kɛ inɛ Nyamɛnɛlɛ kɛziɛziɛ ansaana yawu a, naaso ibanwɔ kɔlaazɛ. Abɛmɛabɛmɛ wu

MFONYINLI MƏ TINYA AWƏTWE

arilėnvilė nu mə bannya həane bəne Nana Nyamenle di nkabəmi bėla. Mėtiyė bėkā bėkilė yə ke yebəbė Nyamenle mɛda həane abele la mə yɛdaa nwanle ne anwonzebė nu ne-a. Anke ikɛde Nana Nyamenle i'nne fɛlɛkō ne, naasō tanevōlō yi i'nwanle mele nu yaafa Nyamenledjokə ikə deka bėla, mėti mə ite momi lɛ kɛ; Ndɛnewualevōlō ne ikā ke: “Bōnlōmə mə bogu amonle bɛ, bəzō mɛpɛ bəwhē bənwɔ bəhə senle mə inni ayuelee, mə bėziėziė bɛma abənsame ine yawəvōlō ne nu. Matt 25:41; Heb 9:27.

MFONYINLI MỌ TINYA AHỌNLA

Wọ mfonyinli yi nu mæe, yenwo Krisanii nọwhanlevọlọ mọ iwọ inwo mọdenle ihọ ata wọ abọnsame ine ọnwonlame nu odwehilalẹ béla nwo, na iguazọ idi kunimi ne. Niéni muala twé i kila, naasọ ikọla iminya inwo ikyina odwéhilalẹ kọ béla mua ikọ ayuelee. Iluwa Jises Krist ti itẹla ahāguavọlọma yaale. Iwọle Nyamenlezọmele nu ndonlewadule ne tọ na izi ikenra ile ikọ ayuelee kemọ yanye ne igyédi muala wọ iniibénya Jises Krist zọ ne. Hebrewma 12:1, 2. Abọnsame ine ilọme bodoā gyédinii yi y'ahónlene nwọ beyiā, ke bọbọ bọnwọ modenle béla ma ikéye tane azọlọtọ mọ bele botwé i békéhila ne nu ọkọ po, naasọ imuala mbanle a, ọkọ po aadọ y'anyē. Kẹndenvọlọdjokọ, ozukuabele ine evinliniéni azunzuma muala bọbọ y'anyenke nu. Abọnsame dandane inwọ na idandane idjokọ ifa asikyele ifọnwọ iba itwé i ikila. Kemọ mbilibé skuulu buluku bé nu, awenade vale owuanenwọma mọ erinli fuvulo wọ zọ yele isanwo ne inwo muala, na iraeva iwọle muanemale mọ bẹnli dā bẹkene ne b'anyenke nu ne. Érinli yi liléli badwenle lankónkọ ma anke bobuko anyenke ne, naasọ Nyamenle manle adwenle be ma bevale b'anye boduale bọne kézilé nu, na bọnwónle i bọwọ, na bédíéli nne mọ ile itende ne, bọnwónle i péfée momi ke telenkóde ke bẹnli bé a, na momi abọnsame a. Bobuko anyeke ne pe sa ikye be idi, méti baabuko. Ọzọsọ la ye tane dane inwọ a, na abọnsame sọ kọla dane inwo ke kenlane nu bọvọlọ po, na iba itwe Nyamenle somvọlọ ikila a. Naasọ nọwhanle ọzónvọlọ yi iyọne inwo bọwọ wọ Nyamenle nu, méti Nana Nyamenle sunzuma dé i taata kọ nọwhanle ne nu ma inwo abọnsame inwo lanlanele ne muala, méti itwé inwo kọlaa wọ inwo. Ikila inwo bọwọ iluake iwọ gyédi kézilé wọ Jises nu na iva inwo muala imae. Mfonyinli yi nu se eye name azọlọtọ mọ bégýlke bema tane, ine azunzuma azọlọtọ ne kua ahanle a, ọkọnwọ bénya bé mọ ile nzā wọ kọpọ nu, na ile yuade yi nu anyeléle irele wọ ahonlene ne anyunlu; itwé i ikéhila. Bénya bé sọ le buladeyenra (spear) ibọ i: ikilé Ndene nepele, plasililile mọ ifa eya iba, ine niéni sọmaa mọ zọ yuade-ma ine ménii mọ bẹdeke Krisanma ne muala. Bédidé Nyamenle zomelevọlọ ne baaba wọ ablabọ yi nu, naasọ iyimæ muala momi ye ima ikọ bọmónle wọ Nyamenle nu ma ibọle zọlọ a. Ifa Yéniibénya

Nana Nyamenle idɔ ne nwo a. Naasɔ̄ ilua gyédi nu ikã ke “Menlades ye ikəhɔla ikede me wə Krist idɔ ne nwo a? Ehyinya, anzenkɔ̄ ahomte anzeɛ élililé, anzeɛnkɔ̄ kəme anzenkɔ̄ anwolazɔ̄, anzenkɔ̄ amanee anzenkɔ̄ afonla a? Naasɔ̄ iyi muala nu yélua nii mə iləle ye ne zɔ̄ yédi konimi ma ibɔle zɔ̄.” Romma 8:35-39. Iwula Nana Nyamenle ikɔ̄nle ntale ne muala, méti ilua sunzuma wonzawonza ne itumi zɔ̄ ikɔla ikyina, na idi ɔ̄nwɔlame nu odwehilale azɔ̄lɔtɔ̄ ne muala zɔ̄ konimi. Inwɔe ke Krist mə ida inu ne, inwo yezezebe kɔlaa tɛla abənsame mə iwə yuade, ine y’adɔwawɔlɔ̄ mualadwotii; iluake Jises Krist lili tane ine abənsame ine owulo zɔ̄ konimi, na bolua izɔ̄ sɔ̄ beye ye konimililema amba. Méti yekɔla yédi kɔ̄nlezɔ̄ bəmonle, na yenya awulombunlikyebe ine anyunluminyame.

Yenwɔe wə mfonyinli yi nu sɔ̄ ke əhəlɔnwa mə igyi ke ima tiléwɔaba ne itwé (isɔ̄) bɔwə. Gyédi ine sunzuma wonzawonza ne wulae manle. Nyamenle bəvɔlɔ̄ mə igyi ihyeba ne, ikakɛe wə nyamenledjokɔ̄ mualanwo ma iluaezɔ̄ti irele-əvi anɔ̄hɔba mə Nyamenle wə ma ménii mə bedekɛ i bəkɔ̄ ayuelee ne. Yekilé 2:7, 11, 17, 26; 3:5, 13, 21. Na itɔ̄ ndjomi wə yahɔ̄nlene nu ke

“Mahonlene twodju ye Nyamenle ayelɛ
Ye Nyamenle ayelɛ dabaa
Mekela twodju da Nyamenle ase
Da Nyamenle ase dabaa!”

Ozukua kodoku mə bowuko imua ne kilé ke, ke yahɔ̄nlene nkɔ̄ la ye iva ima Nyamenle a, na momi, idébéla, ine izukua po.

Anke ikezekɛ inwo niéni wə nyiéni əvunli nwɔ̄ ne, daabi, momi isekɛe wə ahyiama nwo, na ifa mə iwə ne nu deemə ide Nyamenle deɛ ne imae. Wə ahəane muala nu ne, yenwɔe ke, ifa izukua iye deemə isɔ̄ Nyamenle anye, na ifa idi odjuma mə iwula Nyamenle anyunluminyame, kemə owuane fa irinli ma iniibénya ne. Paano, ine égyéni ne kilé ke iblawəle nu te, na iwə anyelazɔ̄. Yaava biã, anzeesɔ̄ nzãlɔ̄nle, tɛba ne asela bezale ine buwalonle, mégya ine name avunlilile ikua inwɔ̄ vinli. Iluake, ikake ke inwonlame-wudo ne ide Nana Nyamenle y’asəle allia, mə isekɛ numə ne ɔ̄nwɔ̄mə muala te wonzawonza zɛ wə anwohãdze nu la. Idɔ̄ asəle hɔ̄le ine asəleye wə asəle allia nu, izae ipikã nu ine yahɔ̄nlene nu. Ilua gyédi zɔ̄,

ikonhuanhuanle ipikanuma mua ma bəbə mpaε, iluakε izikε sε asəleyεle aakəle zō a, Krisanii bōwa aze a, yaayε bōwə, kemə égyéni aahōla bōwa azelεe anye tã nzulo nu kεnε nε. Buluku mə bowuko nu ne kile ənwoma wonzawonza ne. Nyamenle-djokə deemə ihya i baaba, na isuma na ikengae wə anyebolera zō. Ide kenlanεe ima yadja, na ide konlε-afonla mə ifa idi abənsame zō kunimi, ide daabéla sunzuma nu aleε mə iyene ikεla, na ide nzulo-ba imae wə ohobo nu. Ifa nyamenle djokə ne ibiya inwo, əzōme mele kεbeme mele ne, ifa iye y'ahōnlene awəwhε mə iduwa zō inwō mə izea ide, kemə Nana Nyamenle nwōε ne la.

Isōwa nralanuwudo ne, iluakε ikakε kε bəwəle Krist wudonu wə zōlə wə mεeti. Illuazεti ipebe niéni mə tō bōlə mə désanii aava yanyē nwōε ne ikua sōlə iluakε ekene mεε nwulo ləkōlə kowua, na mvōlaka ləkōla kezekεe na ngaana so ləkōla kezekεe kyē. Iziézié inwō kε ine Jisεs kéli äyiä wə iralεε mə di bəmōnlε ne nu na ine i ahə äli fεlekō mə inni ayuéléε ne. Ida Jisεs nu na Jisεs sō da inu. Jisεs de owudo mə gyī nzulo nwo, na mεesō ide owudo ne i'mendane mə iso mma somaa zε. Nana Nyamenle idə mə idi munli ne wula y'ahōnlene manle, na iluazεə ti ikonlu āaduli owulo nwo. Ndjomi 1:1-3; John 15:1-4; 1 John 4:18-21.

MFONYINLI MƏ TINYA BUNLU

Jisεs sé “Mame lε āwudunwolε ne, ine nwanle ne: nii mə idé me idi ne, iwu po a, ikəwōa aze, na abiéla mə ida aze na idé me idi ne, ilowu kyē.” John 11:25-26. Nəwhanlε nəwhanlε mesé bε kε, nii mə ite medjokə na idé nii mə izōmanle me ne idi ne, iwə nwanle mə ini ayuéléε, na iləkə ndenewualε nu, na momi iduā nu izō owulo nu ihə nwanle nu” John 5:24. Owulo nwo ni eyelεε anzεε atεtee ma ələwhanlε Krisanii, iluakε izi kε ilua owulo zō ye ikənwo Yéniibenya Jisεs Krist yahemanle ne a. Naase hā Nana Nyamenle mə ilua Yéniibenya Jisεs Krist zō ima konimilile ye Cor 15:54-57.

Nii mə ida aze ima Nyamenle ne, yaayε owulo bé. Sε mmele mə iwəkε izō azelεε zō ikə ne twi a, ifa fεlekō ikə daadaa pikā-ba ne nu. Sōmvōlə Pəəl isé: Mewə akənnə kε metuli ke na mene Krist kəbōwa, mεε ye ideεne kolaa a” Phil 1:23. Krisanii béla irelε də kε ikənwo

MFONYINLI MƏ TINYA BUNLU NE

Jises Krist mə iwuli wə nralanuwudo ne zō imanle i, na ivale imégya ileli i nwanle ne anyunlu.

Se ékila mfonyinli ne a, əkənwəde ke, nyamenle zōmele-vōlə yi yanye la sōlə. Ikila iniibénya həane. Sunzuma wonzawonza ne kake Jises i'djokəe mə ise: Amma bəma b'ahonlene (bokunlu) tu: bélé Nana Nyamēnle béli, bélé meza'm sō béli. Meze pikə nu wə deka mə bəbōwa somaaze; . . . Mekera dəkō na maramava be mahə meza'm mepə, na deka mə mewə ne, bonlomə sō bara ke''. John 14:1-14.

“Anyenle béla lɔnwɔnle i, na azɔnle béla lɛtele po na yawɔ désɔnii be y’ahɔnle nu, niéni mɔ Nana Nyamenle zízié ma ménii mɔ bɔdɔ i ne”. 1 Cor 2:9

Tavelema béla nii yuade mɔ ikɔhɔla ikɛhɔ anzenkɔ ikéhiléhilé sɔlɔ deka mɔ beziézié bɛma ménii mɔ békéli konimi wɔ yuade ke wɔ Jises Krist nu ne, y’anyunluminyame.

Wɔ mfonyinli mɔ tinya bunlu yi nu, bekã ma yenwo Krist nu nɔwhanle gyédinii ne ‘y’awudo-hɔlɛ.’ Se efa tã tanevɔlɔ ne ideɛ ne nɔwɔ a, akɔnwɔe ke sɔlɔ bɔvɔlɔ gyĩ deka mɔ anke ɔdɔnkɔmawulomowulo gyĩ ne. Mɛe le bɔvɔlɔ mɔ Nana Nyamenle zɔmae ke irela azelɛe zɔ iraeva nɔwhanle konimililɛvɔlɔ mɔ bowu i bẽ dada ke ahɛmvɔlɔkyeɛe fata i ne, ihɔ sɔlɔ ahɛmanle ne nu a. Ekɛla ne twẽ inwo wɔ ɔnwɔnlame mɔ ide nɛdɛle ne nu a, itu ikɔ nii mɔ idɛe ne ikɛnra nu. (Nana Nyamenle mɔ iwɔle i ma irale yuade yi nu ne ikɛ). Ahomka akɔaba dekɛe wɔ Nyamenle anyunlu; na ekɛne ye iniibénya kɛhɔ kéhilé i ke: Mo! somvɔlɔ-ba ine nɔwhanlɛvɔlɔ, baazẽ kɔ wɔniibenya i’fɛlekɔ nu. Matt 25:21. Abansame ni izɔ tumi dɔkɔ, iluakɛ Nana Nyamenle y’anwodelema bowulo nɛe isome bɔlɔ kézilé imae. Ndjomi 116:15. “Na medele nne bé zɔ sɔlɔ zéli me ke: “Eyilalema le ménii mɔ bowuli Yéniibenya nu ɔzɔme annɛ kɔe: Nyɔw, sunzuma wonzawonza ne isé, ama bɔagu bɛmunli wɔ ɛveleɛ nwo, na bedjuma li bɛmɛda.” Yékilé 14:13.

KƆKƆWƆLE INE FƆLEƆDULE MƆ DI AYUƆLEƆ

Dɔvɔlɔ mɔ ekengã buluku yi, Nana Nyamenle Kwame iwɔa wɔ ma ɛva w’ahonlene ma Jises Krist mɔ iwuli imanle adasama mualadwotii ne, iluakɛ ise: “Mera benya, mera baale, fa w’ahonlene ma me.” Ikɛma ahɔnlene mɔ numɔ te wɔ, na yaava sunzuma-ba yawula wɔ nu. Amma ɛma w’ahonlene nɛpɛle (ahonlene mɔ idahele nii ne) ne hɔane na idua y’akɔnnɔ tane zɔ idahele wɔ ma ɛtɔ Nyamenle idɔ kézilé ne nwo sinli, na nii mɔ itwéni izaɛ i’nwɔnlame nu ahonlene ne, ide kwaseya” (kézilé bé) ɛɛlɛwule-ndjokɔ 28:26. Mmomi nii mɔ itiyale nɛlɛbe nu ne, sa bédéi. Pɔ wɔ tane na sɔ teneneɛ nu twé, iluakɛ tane kakɛduale le owulo, na momi Nana Nyamenle akyɛdɛe le nwanle mɔ ini ayuɛleɛ mɔ iwɔ Jises Krist nu ne.

Bōnlōmō mō beva benwanle bowula Nyamenle sanu ne, bēdié Nana Nyamenle i'djokō wō gyédi ine ədō mō wō Krist Jisēs nu ne nu.

Iluakē bēzabē bēzi nii mō bélé i béli ne, na bédé i sō bēdi kē ikəhōla ikéhila deēmō beva bēmae asié ne bōwō, kēbeme éhilé ne. Bényi wō gyédi wonzawonza ne nu, bōwōa Nana Nyamenle idā kézilé ne nu, (ine idjokō ne yahyēdeē ne nu) kē bēpebe Jisēs mō ide nii mō ivale gyédi irale na iva ihəle ayueleē ne, – gyédinu bāmonlevōlō ine iyuelevōlō) na awulombunli zō Blombunli ne iraleē ne, ibikéli ye.

Na əkōdeē bi mō ikəhōla ikəzō bonu na yahila bəzō ama bē-əbolili, na yava bē yagyina y'anyulumiyame anyunlu kē ébilalē béla ni bənwo wō anyelélé kézilé nu, Nana Nyamenle koteē mādē yemuala yenwanleléle-vōlō mō ilua Yéniibénya Jisēs Krist zō ne, mēe ye anyunlunyame, blombunlilile, anwonzebe ine tumi kézilé lilē iha ia ansaana mele ne aara, dəwhele yi ine melesandenle mualadwotiĩ. Amen!! Jude 24, 25.

Manle bé wəkō mō'ye hyéléin itela wi'm po.
Na yēfa gyédi yenwōe wō arinzi
Na ezele ne deke ye wō həane ne zō,
Iziézié deka ba ima ye 'kē.

Yekədō ndjomi wō ngyévi' mua peke n'zō.
Eyilalema b'ndjomi felekō bé ne,
Na yesunzuma lédi yeēke dəkō kyē.
Homkya homkya ləfōla b'amōnligule nu.

Əzoləlélé: Ehilébe, felekō n' nu
Yekeyia wō ngyémvi'mua peke n'zō.

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" é obtido em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratufamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)